

Vilniaus PPAR
Tel. (5) 213 55 50
Faksas: (5) 213 55 42
vilnius@cci.lt
www.cci.lt

Kauno PPAR
Tel. (37) 20 12 94
Faksas: (37) 20 83 30
chamber@chamber.lt
www.chamber.lt

Šiaulių PPAR
Tel.: (41) 523224
Faksas: (41) 523903
siauliai@sccic.lt
www.rumai.lt

Klaipėdos PPAR
Tel. (46) 39 08 61
Faksas: (46) 41 06 26
klaipeda@kcci.lt
www.kcci.lt

Panevėžio PPAR
Tel. (45) 463 687
Faksas: (45) 462 227
panevezys@ccic.lt
www.ccic.lt

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2021-05-27 Nr. P7/21-066

DĖL LIETUVOS PREKYBOS, PRAMONĖS IR AMATŲ RŪMŲ POZICIJOS DĖL AKCIZŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija pateikė išvadoms gauti Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 3, 23, 24, 25, 26, 30, 31, 65 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas). Įstatymo projekto tikslas – nustatyti trejų metų akcizų didinimo planą alui, vynui, tarpiniams produktams, etilo alkoholiui, cigaretėms, cigarams bei kitiems susijusiems produktams.

Bendrojo pobūdžio pastabos. Pritariame nuostatai, kad akcizų tarifų planai teikiami trejų metų laikotarpiui, kad verslas galėtų prognozuoti valstybės lūkesčius. Vis dėlto Finansų ministerija projektą derina skubos tvarka. Atkreipiame dėmesį, kad šios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje minima, kad bus vengiama neišdiskutuotų mokesčių sistemos pakeitimų bei skubos teisėkūroje. Vyriausybės programoje akcentuojama teisėkūros kokybė, kurią mes suprantame kaip išipareigojimą ir naujus teisės aktus, ir teisės aktų keitimus rengti atliekant tikrą, o ne formalųjį poveikio vertinimą. Šio Įstatymo projekto atveju, tikro poveikio vertinimo atlikta nėra. Mus ypatingai domintų paaiškinimai, kodėl skirtingoms produktų grupėms siūlomi skirtingi didinimo dydžiai. Dėl skirtingų didinimo dydžių bus sumažintas atskirų kategorijų produktų įperkamumas ir (arba) jų vartojimas. Ar yra laukiamas (procentais ar vienetais) produktų pakaitumo efektas, dėl kurio būtų siekiama mažinti atskirų produktų įperkamumą ir (arba) jų vartojimą lyginant su kitais produktais, kurie gali būti laikomi pakaitais? Ir dėl kokių priežasčių tai daroma. Atlikus tokį priemonių išankstinį vertinimą, galima būtų vėliau atlikti ir teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą. Toks vertinimas irgi yra šios Vyriausybės Programos siekis.

Kaitinamojo tabako produktų apmokestinamoji struktūra. Nepritariame nuostatai keisti apmokestinimo struktūrą iš svorio į vienetus. Pasaulinėje rinkoje esančių kaitinamo tabako produktų įvairovė rodo, kad skirtingai nei cigaretės, kurios gaminamos tik tradicinės ritinėlio formos, jie neturi standartinės formos, todėl jiems apmokestinimas pagal vienetus netinka. Kaitinamo tabako produktų formos ir parduodami prekybos vietose produktų vienetai labai skirtingi, be to turintys skirtingus kiekius tabako svorio juose, o kartais ir hibridiniai, t. y., turintys tiek tabako, tiek skysčio. Tad apmokestinimo struktūrą keičiant iš svorio į vienetus bus per apmokestinimą iškraipoma rinka (sąlyginai daugiau apmokestinti mažiau tabako svorio turintys gaminiai). Gali atsirasti terpė, skatinanti gaminti ir pardavinėti didesnius vienetus su daugiau tabako ir, tokiu būdu, taptų apsunkintas mokesčių administravimas bei kontrolė. Šis mūsų nuogastavimas pagrindžiamas keliais pavyzdžiais iš kitų Europos šalių. Lenkijoje cigarilių ir cigarų apmokestinimą pakeitus iš svorio į vienetus, rinkoje atsirado cigarų, kurių vienetas buvo 15 cm ilgio ir 200 g svorio, taip pasinaudojant reguliavimo spraga, išvengiant teisingo apmokestinimo ir nesažiningai konkuruojant. Vokietijoje, siekiant apeiti akcizų mokestį, buvo prekiaujama ilga cigarete su dviem filtrais iš dviejų galų, kurią persikirpus galima buvo gauti ir surūkyti dvi cigaretes. Tad, atsižvelgiant į nestandartinius kaitinamo

tabako produktų vienetus, jų galimą įvairovę, tiek pagal jų formas, tiek ir pagal tabako svorį, teisingesnės, neleidžiančios išvengti mokesčio ir rinkos neiškraipiančios apmokestinimo struktūros, nei tabako svoris, manome, nėra.

Europos Komisijos pozicija. Europos Komisija 2021 m. kovo 30 d. yra pradėjusi viešąsias konsultacijas dėl apdoroto tabako akcizų struktūros ir tarifų direktyvos peržiūros ir ruošia teisėkūrinį pasiūlymą. Tad su esminiais pakeitimais, koku yra siūlymas keisti apmokestinimo struktūrą, reikėtų neskubėti ir palaukti bendro harmonizuoto ES sprendimo. Paminėtina ir Europos Komisijos 2020 m. paskelbta studija:

(https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/summary-study-on-the-tobacco-taxation-directive-2019_en.pdf), kurioje minima, kad daugumoje valstybių narių yra taikoma specifinė kaitinamo tabako apmokestinimo struktūra (apmokestinant tabako svorį), tad tikėtina, kad Europos Komisijos direktyvos pasiūlyme bus pateikta daugumoje ES valstybių jau taikoma apmokestinimo struktūra.

Produktų klasifikavimas ir apibrėžimas, nauji inovatyvūs produktai. Atkreipiame dėmesį, kad egzistuoja skirtingo produktų klasifikavimo ir apibrėžimo akcizų ir muitų sistemose problema. Todėl siūlytina, kad tabako produktų sąvokos atitiktų tarptautiniu lygmeniu sutartas ir Pasaulio Muitinių Organizacijos patvirtintas apibrėžtis ir produktų klasifikavimą. Juolab, kad ir galiojančiame Akcizų įstatyme, kai kurių kitų akcizinių produktų apibrėžtyse naudojamos nuorodos į Kombinuotos nomenklatūros klasifikavimą. Tai galėtų padėti išvengti ir nelogiškumo, kuris yra daromas siekiant apibrėžti ir apmokestinti rinkoje atsirandančius naujus produktus.

Siekiant neužkirsti kelio inovuoti produktus ir neapmokestinti akcizu tokius ne tabako elementus: popierių, filtrus, pakuotę ir pan., kurie ir neturėtų būti akcizo objektu, apmokestinant naujus produktus, neturinčius tabako, apmokestinamas turėtų būti tik tuose produktuose esantis veikliosios medžiagos mišinio svoris.

Generalinė direktorė

Giedrė Ražinskienė

Gediminas Rainys, tel. 8 (5) 261 2102, el. paštas info@chambers.lt